

A ...i Ítéltábla a ...; ügyintéző ügyvéd....) által képviselt ...) felperesnek – a ... Ügyvédi Iroda; ...) által képviselt ...) alperes ellen jutalék megfizetése iránt a ...i Törvényszék előtt is indult perében a 2015. január 8. napján kelt 4.G.40.992/2013/24 számú ítélet ellen az alperes részéről 25. sorszámon előterjesztett és Pf.8. sorszámon kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A ...i Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.860.622 (egymilliónyolcszázhatvanezer-hatszázhuszonkettő) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában megállapította, hogy a felperes, mint biztosítási alkusz 2010 évben jelentős mezőgazdasági biztosítási szerződésállománnyal rendelkezett az ...nál. Az Allianz Hungária Biztosítóval fennálló megállapodása alapján a fennálló szerződéses állomány vonatkozásában 10%- és max. 5% kárhányadtól függő jutalékban részesült.

A felperes 2010. évben a szerződéses állomány más biztosítóhoz való átmozgatását tervezte nagyobb jutalék elérése érdekében, így több biztosító társasággal tárgyalásokba kezdett. Az alperes ezen időszakban is rendelkezett mezőgazdasági biztosítási portfólióval, azonban ezen ágazat nem volt nyereséges. 2010. évben már az alperes alkalmazásában állt Schneider József, aki korábban az ... Zrt.-nél is a mezőgazdasági biztosítási területért volt felelős, így információval rendelkezett arról, hogy a felperesi állomány jól fizető, alacsony kárhányadú állománynak minősül. Az alperes ezen információk birtokában azzal a céllal, hogy a piaci részesedését a mezőgazdasági biztosítási területen növelje, egyben veszteséges állományát idővel nyereséges állománnyá tegye, 2010. nyarán tárgyalásokat kezdett a felperes képviselőjével, 2010. augusztus 8. napján kelt megbízási szerződés alapján ellátó ... Kft.-vel egy új, mezőgazdasági biztosítások közvetítésére is kiterjedő alkuszi együttműködés létrehozásáról, amely a felperes 2009. április 1. napja óta fennálló alkuszi együttműködési megállapodását váltotta volna fel, amely alapján a felperes a növénybiztosítási és állatbiztosítási módozatban egyaránt 50% kárhányad alatt 10+ 4% szerzési és 10+ 4% állományápolási, 50-60% kárhányad között 10+3% szerzési és 10+3% állományápolási, 60% kárhányad fölött 10% szerzési és 10% állományápolási jutalékban részesült.

Az alperes és a ... Kft. 2010. augusztusában és szeptemberében több körben egyeztetett a felperes és az alperes új alkuszi együttműködési megállapodásáról, ezeket a tárgyalásokat az alperes részéről ... külső értékesítési csatornákért felelős igazgató, míg a felperes képviselőjében eljáró ... Kft. részéről ... a ... Kft. ügyvezetője folytatta le.

... az alperes mezőgazdasági szakterületének képviselőivel, köztük Schneider Józseffel való belső egyeztetést követően az alperes nevében üzleti ajánlatot tett, mely szerint a felperes korábbi, 2009. április 1. napjától hatályos alapjuttalék-tábla szerinti szerzési – és állományápolási jutalékát növény és állatbiztosítások esetében az addigi 10%-ról, 15%-ra, míg a kárhányadtól függő eredményességi többlet jutalékot a kárhányadsávok átalakításával együtt 65% kárhányad alatt összesen 6%-ra emelte, feltéve mindkét jutalékfajta esetében, hogy a felperes által közvetített új kötésű mezőgazdasági biztosítási szerződések éves állomány díja eléri az 500 millió, illetve 600 millió Ft-ot. ... ezeket a jutalékkulcsokat elfogadhatónak tartotta, és lényegében szóban megállapodott az alperes képviselőjével a mezőgazdasági termékekre is kiterjesztett új együttműködési megállapodás pénzügyi feltételeiben. A felperes és az alperes ezt követően írásban is elkészítették a megállapodások tervezetét, amelyet több részre bontottak. Az elkészült tervezet kezdetben még tartalmazott egy 600 millió Ft-os volumen kikötést; a második tervezetben az alperes jogi képviselőjét ellátó ügyvéd javaslatára kettébontották a hivatkozott szerződést és a sávos jutalék kikerült a megállapodásból; ezt követően a 600 millió Ft-os volumen kikötés is kikerült a megállapodásból. A felek ezt követően véglegesték az új "Alkuszi együttműködési megállapodás" és az új „Alkuszi díjazás alapjuttalék tábla” szerződéstervezeteit, valamint egy "Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések" elnevezésű megállapodás tervezetét, melyek egymást kiegészítve egymásra épülve tartalmazták a mezőgazdasági szerződés állományhoz kapcsolódó szerzési és állományápolási jutaléktáblát, valamint egy eredményességi, kárhányadtól függő többlet jutaléktáblát és a felek egyéb megállapodásait. Az alkuszi együttműködéshez kapcsolódó megállapodások végleges változatában a felek 2010. szeptember elején állapodtak meg. Az "Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések" végleges szövegét ... 2010. szeptember 9. napján kelt elektronikus levelének mellékleteként küldte meg, ... részére.

Az „Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések” megnevezésű megállapodás szerint a mezőgazdasági biztosítási díjajánlatok elkészítése a biztosító által készített ajánlatadó programban történik. Amennyiben az Alkusz a tarifálistól eltérő díjajánlatot kérne, azt a Biztosító Mezőgazdaság-biztosítási Osztályának küldve teheti meg. Az ajánlatot ilyenkor a Biztosító mezőgazdaság biztosítási kockázatvállalójához szükséges eljuttatni, lehetőség szerint megjelölve a kért kedvezmény mértékét.

A felek rögzítették továbbá, hogy a biztosító vállalja, hogy az Alkusznak a mezőgazdasági biztosítási díjajánlat-készítő programot legkésőbb 2010. szeptember 30-ig átadja, és arról az Alkusz kérésének megfelelően oktatást tart. Az oktatás szervezése és költségei az Alkuszt terhelik. Az Alkusz által bejelentett alügynökökkel a Biztosító kész olyan megállapodásokat kötni, melyben rögzítik az Alkusz alügynökeinek a mezőgazdasági biztosítási károk rendezésében történő részvételének feltételeit, illetve az alügynökök jogosítványait. A Biztosító vállalta, hogy a megállapodásmintát legkésőbb 2010. október 31. napjáig átadja és az abban foglaltakról az Alkusz kérésének megfelelően oktatást tart. Az oktatás szervezése és költségei az Alkuszt terheli.

A megállapodás Egyedi jutalék megállapodás része szerint a felek megállapodnak, hogy az Alkusz részére a biztosító a következők szerinti jutalékot fizeti a mezőgazdasági növényi és állatbiztosítások esetében. A jutalék számfejtésének az alapja a biztosítási szerződésekre befolyt díj. Az egyedi megállapodás feltétele, hogy az Alkusz által közvetített mezőgazdasági állomány a biztosító számára új szerződés állományt jelentsen. Tehát az Egyedi megállapodás nem vonatkozik azokra a szerződésekre, melyek az elmúlt (2010-es) biztosítási évben a Biztosító állományához tartoztak.

A felek megállapodtak, hogy a Biztosító 2011. évre az alapmegállapodástól eltérően a mezőgazdasági növény és állatbiztosításokra 14% jutalékkulcsot alkalmaz. A jutalék mértékét félévente felülvizsgálják. A következő jutalék felülvizsgálat legkésőbbi határideje: 2011. június 30.

A felek eredményességi többlet jutalékként a mezőgazdasági növény és állatbiztosításokra a következő többletjutalékban állapodtak meg:

ÉVEK			
kárhányad	2011	2012	2013 és utána
70-75% között	2%	2%	2%
69,9-65% között	további 2%	további 2%	további 1%
65% alatt	további 2%	további 1%	további 1%

Kárhányad alatt a Biztosító az adott naptári évben az alkusz által elhelyezett mezőgazdasági biztosítási szerződésekre (növény, állat, vagyon) kifizetett károk és megképzett kártartalékok, illetve az ezekre a szerződésekre befolyt, megszolgált díjak hányadosát értette. A felek megállapodtak abban, hogy a Biztosító legkésőbb az adott naptári évet követő január 31. napjáig az elszámolást elkészíti és az Alkusz részére esetlegesen járó többlet jutalékokat folyósítja.

A szerződés részét képező "Alkuzsi díjazás alapjutalék tábla"-nak 5. számú Mezőgazdasági biztosítások alkuzsi díjazása jelű táblázata szerint:

Sorszám	Módozat	Szerzési díj számfejtési alapja	KH	Szerzési díj mértéke	Állomány- ápolási díj mértéke
1.	Növénybiztosítás módozati kódok 410,440, 411, 441, 412,442,419,449.	Befolyt díj	Egyedi megállapodás szerint	15%	15%
2.	Állatbiztosítások módozati kódok 432,462,435,456,425, 455,433,463, 428,458,426,456, 427,457,434,464, 436,466,429,459, 461.	Befolyt díj	Egyedi megállapodás szerint	15%	15%

KH= kárhányad (kárszükséglet/ befolyt díj) Kárszükséglet= kifizetés+ függő kártartalék.

A szerződés csomag aláírására ... a 2010. szeptember 9-i e-mailben 2010. szeptember 16. napját jelölte meg. A felperes ügyvezetője, ..., 2010. szeptember 16. napján kinyomtatta, majd aláírta és magával vitte az alperes irodaházába az alperes által korábban megküldött és mindkét fél által véglegesnek tekintett fenti dokumentumokat. A megállapodás csomag aláírása végett a szerződő felek 2010. szeptember 16. napján az alperes ... királyné útja irodaház alkuzsi igazgatóságának

tárgyalótermében találkoztak, amelyen a felperest ... képviselte, az alperest pedig ... és dr. ... igazgatók, a találkozáson jelen volt továbbá a BOS Kft. ügyvezetője, ... is. A találkozáson a felek tárgyaltak arról is, hogy mind az alapjutalék, mind a kárhányadtól függő többletjutalék vonatkozásában egy volumentől függő sávos jutalék rendszert vezetnek be arra az esetre, ha a felperes az általa ígért állományt nem tudná átmozgatni az alpereshez. A megállapodáscsomagot és ezen sávos jutalékokat tartalmazó külön megállapodást azonban az alperes ezen a napon nem írta alá, mert dr. ... az egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések kárhányadtól függő eredményességi jutalékának felső, 75 százalékos határát magasnak ítélte, helyette a sávhatárok öt százalékkal való csökkentését javasolta, egyben megjegyezte, hogy a megállapodás engedélyeztetése is szükséges az alperes vezetőségével. A felperes ügyvezetője és ... a javasolt módosítás vonatkozásában annak elfogadásának átgondolására határidőt kért. A felperes által cégszerűen aláírt megállapodások az alperesnél maradtak, azt ... magánál tartotta.

A kárhányadsávok módosításában a felek közötti egyeztetést követően 2010. november 11. napján egyeztek meg, amikor is ... a felperes ügyvezetője ...nak és Dr. ...nak megküldött e-mail üzenetében arról tájékoztatta az alperes képviselőit, hogy átgondolva az egyetlen fennmaradt kérdést a mezőgazdasági területen kötendő külön megállapodással elfogadja dr. ... felvetését a max. 70%-os kárhányadtól függő többlet jutalékra való módosításban. Ezt követően az alperes képviselői – bár a felső vezetéssel a megállapodásban szereplő jutalékmértékek körében nem egyeztettek – ... telefonos egyeztetést követően 2010. november 17. napjára behívták az alpereshez a szerződéses megállapodások aláírására. 2010. november 17-i aláíráson ..., dr. ..., valamint ... helyett ..., az alperes másodhelyi aláírója vett részt. ... ugyanis ekkor már felmondási idejét töltötte.

Az alperes képviselői 2010. november 17. napján a felperes által korábban már aláírt, és ... által tárolt, majd általa dr. ...nak átadott szerződés példányokat írták alá ... jelenlétében, azaz az Alkuszi együttműködési megállapodás, Alkuszi díjazás alapjutalék tábla, és az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű szerződéseket, valamint a sávos volumentől függő jutalék megállapodást tartalmazó Egyedi alkuszi megállapodás elnevezésű megállapodás is aláírásra került 2011.június 1-i keltezéssel, amely szerint:

„A alperes neve(a továbbiakban: Biztosító) és a ... Kft. (továbbiakban: Alkuszi; együttesen: Felek) a közöttük létrejött Alkuszi Együttműködési Megállapodást és annak jutalék megállapodás részét az alábbiak szerint egészítik ki, módosítják. A felek megállapodnak, hogy amennyiben a jelen Egyedi alkuszi megállapodás és az Alkuszi Együttműködési Megállapodás tartalma között eltérés lenne, úgy a jelen Egyedi alkuszi megállapodásban foglaltak az irányadók. Felek megállapodnak, hogy a 2011. évre mezőgazdasági, növény és állatbiztosításokra vonatkozó 14% jutalékkulcsot az Alkuszi által közvetített, 2011. július 1-jén érvényes, 2011. évben a Biztosító szempontjából új mezőgazdasági növény, állat, vagyonbiztosítási állomány nagyságának figyelembevételével a lenti táblázat szerint, 2011. január 1-jére visszamenőleg módosítják. (Tehát az Egyedi Megállapodás nem vonatkozik azokra a szerződésekre, melyek az elmúlt (2010-es) biztosítási évben a biztosító állományához tartoztak.) Az így meghatározott jutalékkulccsal számolt jutaléktömeggel 2011. július 31-ig elszámolnak. Ezt követően az Alkuszi a 2011. június 30-i állomány szerint meghatározott jutaléokra jogosult a meglévő állománya és a jövőbeni új ügyletek esetében egyaránt.

Állománydíj nagysága	Jutalékkulcs
100 millió Ft-ig	10%
100 millió Ft felett – 200 millió Ft alatt	11%
200 millió Ft felett – 300 millió Ft alatt	12%

300 millió Ft felett – 400 millió Ft alatt	13%
400 millió Ft felett – 500 millió Ft alatt	14%
500 millió Ft felett	15%

A megállapodás rögzítette továbbá, hogy a 2010. szeptember 16. napján megkötött Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezésekben meghatározott eredményességi jutalékra a felperes akkor jogosult, ha a mezőgazdasági növény-, vagyon- és állatbiztosításainak együttes állomány nagysága eléri a 600.000.000 Ft-ot."

A sávós jutalék megállapodásokra – amely nyilvánosságra kerülés esetén versenyfelügyeleti intézkedéseket is vonhatott maga után – valamint az eltérő dátumú szerződésekre, továbbá arra, hogy 2011. június 1-i keltezésű szerződés az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések megnevezésű szerződést módosította, az abban szereplő kárhányadtól függő jutalék kifizetését a fenti állomány alatt kizárta, az alperesi aláíró ezen utóbbi okiratokból a felperesnek nem adott át aláírt példányt, hanem azokat maga tárolta, és az alperes számítógépes, informatikai rendszerében sem rögzítette.

A szerződés csomag aláírására és az abban szereplő jutalék megállapodásokra tekintettel a felperes a mezőgazdasági biztosításokkal foglalkozó üzletkötőivel az alperessel egyeztetett feltételekkel összhangban új jutalék megállapodást írt alá 2010 év végén, illetve 2011. év elején. Ezekben a megállapodásokban a felperes az alpereshez közvetített szerződések után járó kárhányadtól függő eredményességi jutalékot az alperessel aláírt Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések eredményességét jutalékfizetési feltételeihez igazította, és kárhányadtól függő eredményességi többletjutalék megfizetésére vállalt kötelezettséget üzletkötői részére a felperes teljes állományára, illetve az üzletkötők állományára vetített kárhányad szerinti differenciált mértékben, mely alapján az üzletkötők legkedvezőbb esetben 70% alatti csoportos, és 75% alatti egyéni kárhányad esetén 4% többletjutalékra válhatnak jogosulttá.

Az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések nevű megállapodásnak a tarifáló táblára vonatkozó rendelkezése megvalósult, a tarifáló tábla a felperes részére átadásra került, kapcsolattartó személyt jelöltek ki és az alperes javaslatot tett a felperes üzletkötőinek a mezőgazdasági károk rendezésében való részvételére is, e célból ... mezőgazdasági kárrendezési csoportvezető mintamegállapodást küldött a felperesnek, amelyet azonban a felperes nem írt alá.

A felperes 2011. második felében az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések és az Egyedi alkuszi jutalék megállapodás alperesnél lévő, felperest megillető, aláírt eredeti példányainak az átadását kérte, melyek átadását az alperes megtagadta. Az alperes előbb arra hivatkozott, hogy a megállapodást nem találja, majd pedig arra, hogy – szemben a felperesi állítással – eredményességi jutalék kifizetését szabályozó Egyedi alkuszi megállapodás ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás a felek között nem jött létre. 2012. évben a felperes kezdeményezésére többször szóbeli és írásbeli egyeztetésre került sor a felperesi ügyvezető és ... alperesi vezérigazgató-helyettes között az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás létrejöttének alperesi elismerésére, és a megállapodás szerinti eredményességi többletjutalék kifizetése érdekében. Ezek az egyeztetések azonban nem vezettek eredményre.

Az alperes vezérigazgató-helyettese az alperes képviselőjében 2012. január 30. napján kelt e-mailjében tájékoztatta a felperest arról, hogy a 2011. évi kárhányad 59,2 %. Az alperes 2013. január 28-án kelt e-mailben pedig arról tájékoztatta a felperest, hogy a 2012. évi kárhányad 55,24 százalék.

A felperes a 2011. és 2012. évi kárhányad adatok alapján egyaránt jogosulttá vált eredményességi többletjutalékra tekintettel arra, hogy a felperes által az alpereshez közvetített mezőgazdasági növény-, állat-, és vagyonbiztosítási szerződések együttes éves állománya 2011 évben és 2012. évben egyaránt elérte a 600 millió Ft-ot, ugyanis az eredményességi többletjutalék vetítési alapja szempontjából releváns, alpereshez befolyt éves biztosítási díj 2011. évben 784.420.836 Ft, míg 2012. évben 878.770.843 Ft volt. Az alperes azonban a felperesnek járó 47.065.250 Ft és 43.938.542 Ft kárhányadtól függő többletjutalék kifizetése elől elzárkózott.

A felperes 2012. márciusában tájékoztatta üzletkötőit arról, hogy eredményességi jutalék kifizetésével kapcsolatosan közte és az alperes között kialakult vita, illetve az alperes teljesítéstől való elzárkózás miatt nem áll rendelkezésére az üzletkötőket a kedvező kárhányad után megillető jutalék fedezete, így az üzletkötőkkel kötött megállapodását az abban vállaltaktól eltérően csak részletekben és csökkentett mértékben képes teljesíteni.

A felperes 2012. augusztus 16. napján a Pp. 207. § b) pontja alapján a Budai Központi Kerületi Bíróságon előzetes bizonyítási eljárás elrendelése iránti kérelmet terjesztett elő az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések nevet viselő megállapodás létrejöttének, körülményeinek és tartalmának a bizonyítása céljából. Az előzetes bizonyítási eljárást követően az alperes kezdeményezte a 2010. november 17. napján megkötött alkuszi együttműködési megállapodás és jutaléktábla mellékletei módosítását. Egyeztetést követően a felek 2012. december 19. napján kiegészítő megállapodást kötöttek. A kiegészítő megállapodás 2. pontjában a felek a 2013. január 1. napjától módosították az érvényben lévő jutalékmértékeket, és megállapodtak a kárhányadtól függő többletjutalék alkalmazásában is. A kiegészítő megállapodás 2. pontja szerint a felperes 2013. január 1. napjától kezdve akkor is jogosult kárhányadtól függő többletjutalékra, ha az adott üzleti évben a felperes által az alpereshez közvetített növény- és állatbiztosítási állományának kárhányada 60% alatt van. A módosított kárhányadtól függő jutalékozási szabályok értelmében a felperest 60-55% közötti kárhányad esetén 4 %, 55-50% kárhányad között 3 %, 50% alatti kárhányad esetében 1% további jutalék illeti meg a szerzési és fenntartási jutalékon felül.

A felperes keresetében 91.003.792 Ft kárhányadtól függő eredményességi többletjutalék és abból 47.065.250 Ft után 2012. január 31. napjától, míg 43.938.542 Ft után pedig 2013. január 31. napjától számított késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 198. § (1) bekezdését, 298. § a) pontját, 300. § (1) bekezdését, valamint 301/A. § (2) bekezdését jelölte meg. A felperes keresetét a peres felek között 2010. november 17. napján írásban létrejött és 2010. szeptember 16. napjára datált Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű szerződésre alapította.

Az alperes azon hivatkozása vonatkozásában, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás a felperes részére nem került átadásra, ezért az nem hatályosult a régi Ptk. 214. § (1) bekezdése alapján a felperes előadta, hogy a felek közötti megállapodás nem távollevő felek között jött létre, hanem a megállapodást egyidejűleg és ugyanott írták alá a felek, ezért a szóban forgó megállapodás a felperessel szemben nyomban hatályosult, az alperes a régi Ptk.-ra alapított ezen kifogása tehát nem foghat helyt. A szóban forgó megállapodás a felperessel szemben nyomban a felek kölcsönös és egybehangzó írásbeli akaratnyilvánításával hatályosult a régi Ptk. 205. § (1) és a régi Ptk. 213. § (1) bekezdésének megfelelően.

Az alperes eredményességi többletjutalék gazdasági racionalitása körében kifejtett álláspontjára a felperes előadta, hogy a felek megállapodása értelmében a felperes nem 75%-os, hanem 70%-nál

kedvezőbb kárhányad esetén volt jogosult eredményességi többletjutalékra, azaz a felperest megillető jutalék és az ügyfelet megillető károk kifizetése után megmaradó ún. lebonyolítási eredmény eleve magasabb, mint azt az alperes kimutatta, veszteségről pedig nincs szó. 2010. nyarán az alperes kereste meg üzleti ajánlatával a felperest, és kezdeményezte a mezőgazdasági biztosítások területén való együttműködésük új alapokra helyezését, melynek célja az volt, hogy az alperes jelentősen növelje a piaci részesedését a mezőgazdasági biztosítások területén, illetve növelje a mezőgazdasági portfólió eredményességét. Ezt alperes olyan módon kívánta elérni, hogy az alapjutalék és a kárhányadtól függő többletjutalék mértékét illetően is valamivel kedvezőbb ajánlattal jelentkezett a felperesnél, mint versenytársai. A versenyképes üzleti ajánlatot az alperes részben azért tette, mert nem szokott általában a kárhányad olyan alacsony lenni, mint a perben érintett két évben volt. Azaz az alperes az addigi kártapasztalatai alapján egyáltalán nem számított arra, hogy magasabb alapjutalékon felül eredményességi többletjutalékot is fizetnie kell majd a felperes részére, ezért a versenytársakénál kedvezőbb üzleti ajánlatát a kárhányadtól függő eredményességi jutalékra is magabiztosan kiterjesztette. Az alperes a per tárgyát képező Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás létrejöttének tényét is csak azt követően kezdte vitatni, hogy a 2011. évi kárhányad adatok ismertté váltak, és ezzel az is nyilvánvalóvá vált, hogy a felperes eredményességi többletjutalékra is jogosult. Hivatkozott e körben arra is, hogy 2010. évben, amikor az alperes tárgyalásokat kezdeményezett a felperessel, és egyebek között az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás megkötésére is sor került, az alperes mezőgazdasági kárhányada mintegy 3 milliárd Ft éves díj állománya mellett meghaladta a 100%-ot, azaz az alperes többlet költött a mezőgazdasági károk rendezésére, mint az ezekből a biztosítási szerződésekből realizált díjbevétele volt. Nyilvánvaló, hogy egy ilyen mutatókkal rendelkező ágazatnak a művelése gazdaságilag teljesen irracionális, amelynek fenntartása csak drasztikus változtatások árán lehetséges. 2010-ben döntött úgy az alperes, hogy átstrukturálja a mezőgazdasági biztosításokkal foglalkozó belső szervezeti egységét, mind az adminisztráció, mind a termékkör, mind pedig a kárrendezés területén. E körben az alperes üzleti célkitűzése kettős volt : növelni a piaci részesedését, és eredményesebbé tenni az évek óta veszteséges mezőgazdasági üzletágat. A fentiekből levezethető üzleti stratégiába illik bele a felek 2010. évi megállapodása is. Nyilvánvaló, hogy a kedvező kárhányadú portfóliók növelése az alperes mezőgazdasági állományán belül kedvező hatással van az egész állomány eredményességére. Minél nagyobb az ilyen jó kárhányadú portfóliók aránya, annál kedvezőbben korrigálódik a teljes állomány eredményessége. A jó kárhányadú portfóliót a 2010. évet megelőzően több éven át a 100% feletti kárhányadúhoz kell viszonyítani, ennek megfelelően a 70%-nál kedvezőbb kárhányad esetén fizetendő eredményességi jutalék nem hogy irracionális, hanem egyenesen az egyedül racionális döntése volt az alperesnek. Az alperes volumennövekedési célját egyértelműen mutatja, hogy az alapjutalékot 500 millió Ft-os éves díjú állomány felett határozta meg, 15 százalékban, illetve az eredményességi jutalékra való jogosultságot is volumenhez kötötte (600 millió Ft). Az eredményjavítás fentiek szerinti eszközeinek alkalmazása egyértelműen megerősíti azon felperesi állítást, hogy az alperes tudatosan járt el a felperessel kötött perbeli szerződések megkötésekor.

A 2013. január 1. napjától hatályos kiegészítő megállapodást módosította a peres felek, korábbi, alperes által jelen perben pertaktikai okokból tagadott megállapodását, és amelynek megkötésébe a felperes kizárólag a keresetében peresített követelésének megtagadása miatt keletkezett kedvezőtlen anyagi helyzete miatt ment be. A hivatkozott kiegészítő megállapodás meghatározott mezőgazdasági biztosítási termékeknél 16%-ra növeli a kárhányadtól függetlenül fizetendő fix jutalékot, kedvező kárhányad esetén további eredményességi jutalék jár. A felperesi álláspont szerint önmagában a kiegészítő megállapodás is cáfolja az alperes arra való hivatkozását, hogy a felperest megillető 15 százalékos alapjutalék gazdaságilag irracionális lenne, hiszen a kiegészítő

megállapodás szerinti fix jutalék eleve meghaladja ezt a mértéket. Alátámasztja végül a peres felek megállapodásának és az alperes által 2010. évben elhatározott üzleti stratégiájának racionalitását, hogy az alperes mezőgazdasági biztosítási állománya, melynek éves állomány díja 2010-ben érte el a 3 milliárd Ft-ot, 2013 üzleti év végére 5 milliárd Ft, amellyel az alperes piacvezetőnek minősül, illetve a 2010. évben és az ezt megelőzően a 100 %-ot meghaladó kárhányad az elmúlt három év átlagában tartósan 60 % alatt maradt.

Az alperes azon hivatkozása körében, mely szerint „a tárgyalásokat követően a felek abban állapodtak meg, hogy a felperes magasabb, 15%-os alapjutalékra jogosult, de nem részesül eredményességi többletjutalékban; gazdaságilag teljes mértékben ésszerűtlen, és az általános gyakorlattal is ellentétes ugyanis a lehetséges legmagasabb alapjutalék mellett még többletjutalékban is megállapodni”, a felperes előadta, hogy 2010. szeptember 16. napján, amikor az előzetesen letárgyalt megállapodások aláírása végett a felek első alkalommal találkoztak, dr. ... nem azt kifogásolta, hogy a 15%-os alapjutalék mellett a felperes eredményességi többletjutalékot is kap, hanem csak azt, hogy a felső kárhányadsáv 75%-nál húzódik, és helyette javasolta ennek 5 százalékkal való csökkentését.

A gazdasági életszerűtlenséggel, és az általános gyakorlattal kapcsolatos alperesi hivatkozás cáfolataként a felperes az ... alkuszi együttműködési megállapodásának jutaléktáblázatára hivatkozott, mely szerint az alperessel kötött perbeli megállapodást megelőzően a felperes az általa kezelt mezőgazdasági biztosítási állomány után 10% alapjutalékra és 65%-os kárhányad alatt további 3,4 illetve 5% eredményességi jutalékra volt jogosult az általa kezelt állomány nagyságától függetlenül. Az alperes kezdeményezése és ajánlata alapján ehhez képest állapodtak meg a peres felek abban, hogy a felperes az általa kezelt mezőgazdasági biztosítási állomány után 15%-os alapjutalékra, és 60%-os kárhányad alatt további 6%-os eredményességi jutalékra is jogosult, amennyiben az általa kezelt mezőgazdasági-, növény-, vagyon- és állatbiztosítások állománydíja eléri a 600 millió Ft-ot. A 600 millió Ft-nál kisebb állománydíjú, illetve a 65%-nál kisebb kárhányadú mezőgazdasági portfólió esetében az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás eleve nem kínált kompetitív előnyöket a felperes számára az Allianz jutalékozási struktúrájához képest. Mivel az alperes jelentősen növelni kívánta a piaci részesedését, ezért ötszáz millió Ft-ot meghaladó állomány felett 15%-os alapjutalékot, 600 millió Ft-ot meghaladó állomány felett pedig már eredményességi többletjutalékot is kínált a felperesnek. Az alperesnek ez az üzleti ajánlata nem ésszerűtlen, hanem a piacnyerés szempontjából egyenesen ésszerű volt, hiszen az Allianz jutalékainál meghatározott állománydíj felett versenyképesebb jutalékot kínált a felperesnek, ezzel ösztönözve őt arra, hogy az alperes mezőgazdasági biztosításainak közvetítésében növelje üzleti eredményességét. A 2012. év adataiból kiindulva az alperesnél mutatkozó lebonyolítási eredmény 217.583.660 Ft, amely nem nevezhető veszteségnek, különösen, hogy a felperes állományának kezelésével összefüggésben az alperesnél minimális adminisztratív költségek merülnek fel, hiszen a felperesi állomány esetében a felperes eleve ellenőrzi és előkészíti az alperes díj számlázását, ezzel is biztosítva számszakilag helyes díjszámlák kiküldését. A felperes egyes üzletkötői a károk rendezésében is közreműködnek.

Az alperes érvénytelenségi kifogása körében előadta, hogy a régi Ptk. 236. § (3) bekezdése szerint az egyedi alkuszi megállapodás érvénytelensége kifogás alapján nem vizsgálható jelen perben, mert a felperes a kárhányadtól függő eredményességi többletjutalék megfizetésére irányuló kereseti követelését nem a 2011. június 1-i egyedi alkuszi jutalék megállapodásra, hanem a 2010. szeptember 16-i Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodásra alapítja. A felperes kereseti követelése ezen utóbbi szerződésből ered, előbbire mint okirati bizonyítékra csak annyiban hivatkozik, amennyiben az, mint módosító megállapodás önmagában is bizonyítja az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű

megállapodás létrejöttét. A Legfelsőbb Bíróság 2/2010. Pk. vélemény 9/A. pontja alapján az alperes kifogás útján gyakorolt megtámadása csak arra a szerződésre irányulhat, amelyre a felperes a követelését alapította. Miután a felperes kereseti követelését nem arra a szerződésre alapítja, amelyre az alperes kifogás útján gyakorolt megtámadása irányul, az alperes érvénytelenségi kifogása, így az Egyedi alkuszi jutalékmegállapodás részleges érvénytelensége jelen perben nem vizsgálható. Nem kerülhet sor annak a megállapítására sem jelen perben és az egyéves megtámadási határidő leteltére figyelemmel más perben sem, hogy az alperes képviselői az Egyedi alkuszi jutalékmegállapodás aláírásakor tévedésben voltak, és ezért az érvénytelen szerződés nem szolgálhat annak bizonyítékául, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás a felek között létrejött. A felperes egyben utalt arra is, hogy a pernek kizárólag a felperest megillető eredményességi jutalék képezi a tárgyát, a biztosítási szerződések megkötése után a felperest megillető úgynevezett szerzési – vagy alapjutalék nem. Ezzel együtt a felperes előadta, hogy az egyedi alkuszi jutalék megállapodást a felperes érvényesnek tekinti, és az alperes is csak annak részleges érvénytelenségére hivatkozik az eredményességi jutalékot érintő részben, tévedés miatt. A felperest tehát 15 százalékos alapjutalék illeti meg az egyedi alkuszi jutalék megállapodás alapján, hiszen a legfelső jutalék sávjának megfelelő 15% alapjutalék illeti meg ötszáz millió Ft-ot meghaladó állományi esetén.

A 2010. november 17. napján megkötött Alkuszi együttműködési megállapodás 21. pontja alapján minden korábbi megállapodás és melléklet érvényét veszítette. Az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás a felek között 2010. november 17. napján az alperes érvénytelenségi kifogásában hivatkozott Alkuszi együttműködési megállapodással egyidejűleg jött létre a felek között, azaz az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás nem szűnhetett meg a létrejöttének pillanatában, mert az alperes által hivatkozott Alkuszi együttműködési megállapodás 21. pontja alkalmazásában nem minősül korábbi megállapodásnak. A 2011. június 01. keltezésű alkuszi jutalék megállapodás, úgy hivatkozik az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodásra, mint amelyet 2010. szeptember 16. napján kötöttek meg a felek, ez azonban nem minősül az alperes és a nevében eljáró aláírók tévedésének, mert ők is tisztában voltak azzal, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodást ők maguk nem a keltezés szerinti időpontban, hanem a többi megállapodással együtt 2010. november 17. napján írták alá. Azon túl, hogy az alperes mindezek alapján nem lehetett tévedésben, a régi Ptk. 210. § (1) bekezdése szerinti tényállási elemek is hiányoznak. A felperes álláspontja szerint a tévedésre alapított megtámadás szempontjából nem az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás létrejöttének időpontja, hanem legfeljebb a létrejötté minősül lényeges körülménynek. Márpedig, ha az alperes arra hivatkozik, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás rendelkezéseit aláíró felek ugyanennek a megállapodásnak a módosításakor tévedésben voltak a tekintetben, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás létezik, úgy e körben egyértelműen alperest terheli a bizonyítás arra nézve, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás nem jött létre a felek között, máskülönben a tévedésre alapított érvénytelenségi kifogása nem foghat helyt. Azon túl, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás létrejöttének pontos dátuma a tévedés szempontjából nem minősül lényeges körülménynek, illetve az alperes nem volt, nem lehetett tévedésben, a felperes az alperes tévedését nem is okozhatta, és nem is ismerhette fel. Ha tévedésben volt is az alperes, amikor az Egyedi alkuszi megállapodás utolsó bekezdését megszövegezte és a megállapodást aláírta, és az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás létrejöttének időpontja lényeges körülmény, úgy ebbéli tévedését az alperes maga okozta, amikor az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás 2010. november 17-i aláírásakor nem rögzítette a

megállapodáson a saját aláírásának tényleges dátumát és ez oda vezetett, hogy később az Egyedi alkuszi jutalék megállapodás szövegezése és megkötése alkalmával az okirat tartalmából indult ki. Nyilvánvaló továbbá, hogy az okirat birtokának hiányában a felperes nem is ismerhette fel az alperes esetleges tévedését.

Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a felperesi kereset elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását, a felperes követelésének jogalapját és összecszerűségét is vitatta.

A felperes keresetének jogalapja körében előadta, hogy a felperes állítása szerint írásban létrejött Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás rendelkezéseire alapítja keresetét, azonban a felek között az alperes által sem vitatottan létrejött Alkuszi együttműködési megállapodás 22. pontja szerint esetleges külön megállapodás érvényesen kizárólag írásban, a felek közös megegyezésével történhet. Az alperes utalt arra, hogy a felperes által becsatolt e-mailek nincsenek ellátva minősített elektronikus aláírással, így azok a régi Ptké. alapján nem minősülnek írásbelinek. Egyebekben utalt arra, hogy a felperes maga is elismeri, hogy az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodásból nem kapott, aláírt példány. A régi Ptk. 214. § (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozat, ha azt szóban, vagy szóbeli üzenettel tették, a másik fél tudomásszerzésével válik hatályossá, az írásban vagy távirati úton közölt nyilatkozat hatályosságához pedig az szükséges, hogy a másik félhez megérkezzen. Figyelemmel arra, hogy a felpereshez a saját állítása szerint sem érkezett meg az általa aláírt kiegészítő megállapodás, ezért az a felperes saját előadása és a régi Ptk. 214. § (1) bekezdése alapján nem is hatályosulhatott, hatályba sem léphetett, így a felperes keresete már ezen okból is teljes mértékben megalapozatlan, hiszen olyan megállapodásra kíván jogot alapítani, amely nem lépett hatályba. Az alperes álláspontja szerint a kiegészítő megállapodás ezen túlmenően a felek között létre sem jött, mivel annak lényeges elemeiben a felek nem állapodtak meg, és a kiegészítő megállapodást az alperes nem írta alá. Egy írásbeli szerződés, így a kiegészítő megállapodás létrejöttét maga a mindkét fél által aláírt szerződés bizonyíthatja. Azt, hogy a felek között nem jött létre szerződés, önmagában az a tény is bizonyítja, hogy nincs ilyen szerződés, nem létezik, nem került becsatolásra. Nemleges tény bizonyítása – tudniillik, hogy nem jött létre a szerződés –, nem lehetséges, így a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy létrejött a kiegészítő megállapodás, amelyet az alperes álláspontja szerint csak a szerződés becsatolásával lehet bizonyítani. A felperes által a rendelkezésre álló közvetett bizonyítékok egyrészt nem bizonyítják a kiegészítő megállapodás hatálybalépését, másrészt a kiegészítő megállapodás tényleges tartalmát sem. A felperes által megjelölt közvetett bizonyítékok egyébként is ellentmondásosak, sem külön-külön, sem pedig összességükben nem bizonyítják a kiegészítő megállapodás létrejöttét, továbbá azokból a felperes okszerűtlen következtetéseket vont le, sőt több esetben éppen arra szolgálnak bizonyítékkul, hogy a kiegészítő megállapodás nem jött létre. Az alperes piacon megszerzett jó hírneve sokkal többet ér annál, hogy rosszhiszeműen akarjon kibújni a jutalék fizetési kötelezettsége alól, így a felperes állítása alaptalan. Az alperes jóhiszemű eljárását az is bizonyítja, hogy a 2011. június 1. napjára keltezett Egyedi alkuszi megállapodás másolati példányát, annak ellenére átadta a felperes részére, hogy a felperes abból nem rendelkezett példánnyal.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a gazdasági racionalitás is bizonyítja, hogy a felek között nem jött létre a felperes által hivatkozott kiegészítő megállapodás, hiszen a felperes által állított jutalékkulcsok előreláthatóan bizonyosan veszteségesek lettek volna, hiszen a felperes állítása szerint 75 százalékos kárhányad esetén a felperes részére az alperes 17%-os jutalékot fizetett volna, de a díjbevételeből fennmaradó nyolc százaléknál az alperes költségei lényegesen magasabbak. A felperes által állított megállapodásnak a lehetséges szélső értékeit is vizsgálni kell e körben, amelyek egyértelműen azt támasztják alá, hogy a felperes által állított feltételek jelentős veszteséget is okozhattak volna az alperesnek, így nyilvánvalóan nem írhatta alá, hiszen a gazdasági érdekeivel

ellentétesen cselekedett volna. Az alperes előadta továbbá, hogy a biztosítási szakma ismeri a kárhányadtól függő eredményességi többletjutalék fogalmát, az sem vitatott, hogy ezt a jutalékformát az alperes is alkalmazza, sőt ezen többletjutalékról az alperes a felperessel is tárgyalásokat folytatott. Ez utóbbi tény lehet az oka, hogy ... abban a tudatban lehetett, hogy a felek között létrejött megállapodás a többletjutalék vonatkozásában is. Az eredményességi többletjutalékra vonatkozó tárgyalások kiindulópontja az alperes részéről azonban alacsonyabb, 12% alapjutalék volt. A tárgyalásokat követően a felek végül is abban állapodtak meg, amely az aláírt szerződésben is rögzítésre került, hogy a felperes magasabb 15%-os alapjutalékra lett jogosult, de nem részesül eredményességi többletjutalékban. Gazdaságilag teljes mértékben ésszerűtlen és az általános gyakorlattal is ellentétes lett volna a lehetséges legmagasabb alapjutalék mellett még többletjutalékban is megállapodni. Ilyen megállapodás megkötésére dr. ...nak nem is volt jogosultsága, ezt ... vezérigazgató helyettessel előzetesen engedélyeztetni kellett volna, amely nem történt meg, mindezek szintén azt bizonyítják, hogy a felperes által állított kiegészítő megállapodás nem jött létre. Az alperes általános gyakorlata alapján eredményességi többletjutalék kikötésére csak alacsonyabb alapjutalék mellett van lehetőség, ezt bizonyítja a 2012. december 19. napján kelt kiegészítő megállapodás is, hiszen abban valóban kikötésre került eredményességi többletjutalék, de az alapjutalék mértéke is csökkentésre került.

Az alperes előadta, hogy a felperes kárrendezéssel kapcsolatosan becsatolt belső e-mail levelezésből is jogszerűtlen következtetéseket vont le, azok egyáltalán nem bizonyítják a kiegészítő megállapodás létrejöttét a kárrendezéssel kapcsolatos általános információkat, illetve minden alkuszt érintő átszervezéseket tartalmazzak. Téves következtetést vont le a felperes az alperes vezérigazgatójának a leveléből, hiszen egyrészt egyértelműen tartalmazza, hogy az aláíratlan szerződés megkötését továbbra sem ismeri el az alperes, másrészt az egyedi megállapodás vonatkozásában tett megjegyzés kiegészítő megállapodás vonatkozásában semmiképpen nem állhat fenn, így ha létezne a szerződés, nem lett volna ok arra, hogy ne adja át az alperes a felperesnek.

Annak, hogy a felperes esetlegesen mit tükrözhet az alügynökei felé, a felek jogviszonyára kihatással nincs.

A felperes késlekedése is közvetetten azt bizonyítja, hogy a kiegészítő megállapodás nem jött létre a felek között, hiszen a kamatkövetelést megjelölő kezdőidőpontja is azt bizonyítja, hogy a kárhányadok már a tárgyévét követő január hónapban ismeretesek, így életszerűtlen, hogy ha valóban lett volna a felek között megállapodás a többletjutalékra, akkor azt miért hónapokkal később érvényesíti a felperes.

A felperes ténszerűen és általa sem vitatottan nem sávosan, hanem egységesen 15%-os jutalékkulcs alapján részesült jutalékban, így ha álláspontja szerint érvényes az egyedi jutalékmegállapodás, akkor az ott meghatározott sávok szerint újra kell számítani a jutalékát, amelynek eredményeként egyértelműen kisebb összegű jutalékra lenne jogosult, melyet vissza kellene fizetnie, ha érvényesnek tekintené az egyedi megállapodást.

Az alperes a 2011. június 1. napján kelt Egyedi megállapodás utolsó bekezdése vonatkozásában érvénytelenségi kifogást terjesztett elő. E körben előadta, hogy annak utolsó bekezdése egyértelműen tévedés, hiszen az abban hivatkozott időpontban, 2010. szeptember 16. napján a felperes álláspontja szerint sem jött létre kiegészítő megállapodás, máskülönben a 2010. november 17. napján valóban létrejött Alkuszi együttműködési megállapodás 21. pontja szerint minden további megállapodás és melléklet érvényét veszítette. Ha valóban létrejött volna a felek között a kiegészítő megállapodás, akkor az a létrejött Alkuszi megállapodásban a mellékletek között feltüntetésre került volna. A felsorolt mellékletek között a kiegészítő megállapodás nem szerepel, így az nem is jöhetett létre, melyet az Alkuszi megállapodás aláírásával a felperes is elismert, hiszen az aláírásával elismerte, hogy mely mellékletek képezik az együttműködési megállapodás mellékletét, azok között viszont nem szerepelt a kiegészítő megállapodást.

Az alperes informatikai rendszerébe sem került a többletjutalékra való jogosultság feltöltése, és a szigorú PSZÁF előírások és ellenőrzések miatt írásbeli megállapodás nélkül nem is teljesíthet a biztosító jutalék kifizetését, így jelen esetben sem.

A kereset összecszerűsége vonatkozásában az alperes előadta, hogy a felperes a jutalék igényéről nem állított ki számlát, így követelése idő előtti, mivel az alkuszi együttműködési megállapodás 9. 2. pontja alapján a jutalék kifizetése számla alapján történhet. Az előbbiekre figyelemmel a késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontját vitatta az alperes. A kereset összecszerűsége, így a felperes által megjelölt jutalék összegek vonatkozásában egyéb nyilatkozatot nem tett, azt nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belüli 91.003.792 Ft tőkét és ezen tőkeösszeg után 2013. március 26. napjától 2013. június 30. napjáig minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegével megegyező mértékű kamatot, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8%-kal növelt összegével megegyező mértékű kamatot, valamint 4.471.245 Ft perköltséget. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Döntése indokolásában elsődlegesen kifejtette, hogy a régi Ptk. 236. § (3) bekezdése szerint az Egyedi alkuszi megállapodás érvénytelensége kifogás alapján nem vizsgálható a jelen perben, mert a felperes kárhányadtól függő eredményességi többletjutalék megfizetésére irányuló kereseti követelését nem az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezésekkel elnevezésű megállapodást módosító 2011. június 1-i Egyedi alkuszi jutalékmegállapodásra, hanem a 2010. szeptember 16-i Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodásra alapította. A 2011. júniusi keltezéssel ellátott megállapodásban a jutalék kifizetés volumenhez kötésének – figyelemmel a felperes által átmozgatott biztosítási állomány nagyságára – felperest megillető jutalék nagysága szempontjából nincs relevanciája. A felperes jelen jogvitában az Egyedi alkuszi megállapodásra csak, mint olyan okirati bizonyítékra hivatkozott, amely bizonyítja az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás létrejöttét. A kialakult bírói gyakorlat alapján az alperes kifogás útján gyakorolt megtámadása csak arra a szerződésre irányulhat, amelyre a felperes a követelését alapítja. Miután a felperes kereseti követelését nem arra a szerződésre alapította, amelyre az alperes kifogás útján gyakorolt megtámadása irányult, az alperes érvénytelenségi kifogása, így az Egyedi alkuszi jutalék megállapodás részleges érvénytelensége a perben nem volt megállapítható. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság egyetértett azon felperesi érveléssel, amely szerint a régi Ptk. 210. §-a szerinti tényállási elemek hiánya miatt az alperes érvénytelenségi kifogása nem foghat helyt.

Az elsőfokú bíróság a felperes által csatolt e-mailek és ..., valamint ... tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a peres felek a 2010. szeptember 9-én kelt e-mailhez mellékelt tartalommal megállapodtak az „Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések” elnevezésű megállapodás, továbbá az új „Alkuszi együttműködési megállapodás” és az új „Alkuszi díjazás alapjutalék tábla” végleges tartalmában, melyek egymásra épülve tartalmazták a mezőgazdasági szerződésállományhoz kapcsolódó szerzési és állományápolási jutaléktáblát, valamint egy eredményességi, kárhányadtól függő többletjutalék táblát és a felek egyéb megállapodásait. A megállapodások szerint a felperest 14%-os mértékű alapjutalék és 75 százalékos kárhányadról indulva 5 százalékonként +2% többletjutalék illette meg az első évben.

A csatolt 2010. szeptember 9-i e-mail, ... és ... vallomása alapján megállapította, hogy ... a megállapodások aláírására 2010. szeptember 16. napját tűzte ki, amely időpontban ... és ... az alperes

székhelyén megjelentek kinyomtatott és a felperes által aláírt megállapodásokkal. ... vallomása alapján megállapította azt is, hogy ezen a találkozón a felek tárgyaltak arról is, hogy mind az alapjuttalék, mind a kárhányadtól függő többletjuttalék vonatkozásában egy volumentől függő jutalék rendszert vezetnek be arra az esetre, ha a felperes az általa ígért állományt nem tudná átmozgatni az alpereshez. A megállapodás csomagot és ezen sávós jutalékokat tartalmazó külön megállapodást azonban az alperes ezen a napon nem írta alá, mivel ... és ... vallomásából megállapíthatóan dr. ... a kárhányadsávok 5 százalékkal való csökkentését javasolta, egyben jelezte, hogy ezen jutalék engedélyeztetéshez kötött.

... előzetes bizonyításban tett vallomása alapján – amelyet a peres eljárás során fenntartott – megállapította, hogy ... 2010. szeptember 16. napján az alperes által alá nem írt szerződés csomagot ... részére átadta, és azt ..., dr. ... részére adta át a megállapodások 2010. november 17-i aláírását megelőzően. Az elsőfokú bíróság osztotta a felperes azon érvelését, mely szerint az előzetes bizonyítás során az alperes által csatolt boríték is a felperes azon tényelődését támasztotta alá, hogy ... a felperes nevében már aláírt megállapodásokat ...on keresztül az alperes rendelkezésére bocsátotta. Álláspontja szerint semmi értelme nem lett volna aláíratlan korrektúrákat helyenként még tartalmazó megállapodás szöveget borítékban eljuttatni ... részére, hiszen olyat az alperes is tudott nyomtatni a felek előzetes elektronikus levelezése alapján.

..., dr. ... és ... tanúk vallomásából megállapította, hogy sem ..., sem dr. ... nem bonyolította le ... vezérigazgató helyettessel az esetlegesen szükséges engedélyeztetési eljárást, ennek hiányáról a felperes ügyvezetőjét sem tájékoztatták, amikor 2011. november 17-re a megállapodások aláírására az alperes székhelyére hívták. Az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy azon tény, hogy a megállapodást az értékesítési vezérigazgató-helyettes által előzetesen engedélyeztetni kellett volna, és az engedélyeztetés nem történt meg, a megállapodás létrejöttét, érvényességét nem befolyásolja. A felperes, mint az alperessel szerződő fél szempontjából az alperes a felperes által részleteiben nem ismert belső szabályrendszere relevanciával nem bír. Figyelemmel arra, hogy az alperes szerződéskötési szándéka megállapítható volt, és a szerződést aláíró személyek képviseleti joggal rendelkeztek.

Az elsőfokú bíróság az alperesi állítással és az azt alátámasztó dr. ... és ... tanúvallomásával szemben megállapította, hogy 2010. november 17-i találkozón a felek az "Alkuszi együttműködési megállapodás" és az új "Alkuszi díjazás alapjuttalék tábla", valamint egy "Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések" elnevezésű megállapodásokat egyaránt aláírták. Ezt támasztotta alá az, hogy az "Alkuszi díjazás alapjuttalék tábla" kárhányadtól függő jutalék vonatkozásában egyedi megállapodásokra utal, valamint az is, hogy a 2011. június 1. napján kelt Egyedi alkuszi megállapodás utolsó bekezdése is utal az "Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések" elnevezésű megállapodásra, annak rendelkezéseit módosítva, továbbá az is, hogy a kárhányadtól függő többletjuttalékot a felperes saját üzletkötőivel kötött szerződésekbe is beépítette és az is, hogy a megállapodásban vállalt egyéb kötelezettségeinek az alperes eleget tett. Dr. ... és ... csatolt levelezése, valamint ... mezőgazdasági kárrendezési csoportvezető által küldött, a felperes üzletkötőinek a mezőgazdasági károk rendezésébe való bevonását célzó minta megállapodás is. Az alperes ezen utóbbi bizonyítékok vonatkozásában ugyan kifejtette, hogy a kárrendezésével kapcsolatos általános információkat, illetve minden alkuszt érintő átszervezéseket tartalmaznak, amelynek alátámasztására bizonyítékot nem csatolt. Az elsőfokú bíróság azonban utalt arra, hogy 2010. november 4-én kelt e-mail szövegéből egyértelműen beazonosítható, hogy a felperes által az Allianztól átmozgatott állományokra utal, arra, hogy a csatolt email valamennyi mezőgazdasági biztosítással foglalkozó alkusznak kiküldésre került nem volt adat.

Az elsőfokú bíróság megjegyezte továbbá, hogy teljességgel életszerűtlen, hogy a felperes több hónapos egyeztetés után, valamint a 2010. november 11-i e-mailjét követően, amelyben a kárhányadsávok dr. ... általi módosítását elfogadja, 1%-os alapjutalék emelés ellenében minden vita, további egyeztetés nélkül lemond egy alperes által is tudottan alacsony kárhányadú biztosítási állomány vonatkozásában a korábban az alperes által ajánlott többletjutalékról, úgy, hogy ugyanezen jutalék megfizetésére saját üzletkötői felé kötelezettséget vállalt még 2011. év elején is.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy dr. ... a peres eljárásban és az előzetes bizonyítás során tett az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések létre nem jöttének, aláírásának hiánya körében tett vallomása ellentmondásos és teljességgel életszerűtlen volt, azaz nem volt alkalmas az alperesi állítások alátámasztására, hanem éppen ellenkezőleg a felperes Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések létrejöttére tett előadását támasztotta alá. A tanú egyrészt, előadta ugyanis, hogy amikor a felperes rákérdezett arra, hogy mi van a kárhányadtól függő többletjutalékkal, a jutalékra vonatkozó megállapodással, a tanú tájékoztatta ..., hogy kárhányadtól függő jutalékról ne is beszéljenek és ellentételezésként 14% alapjutalék helyett 15% alapjutalékot ajánlott fel a felperesnek. Ugyanakkor vallomása szerint észlelte azt is, hogy a 2010. november 17. napján aláírt Alkuszi jutaléktábla a kárhányadtól függő többletjutalék vonatkozásában utalt egy külön megállapodásra, összeget nem tartalmazott. Azért került a jutaléktáblában ez a szövegrész feltüntetésre, mert a tanú úgy hitte, hogy van ilyen külön megállapodás. Azaz dr. ... 2010. november 17-én egyrészt a kárhányadtól függő többletjutalékra vonatkozó megállapodást nem írta alá, mert az nem szolgálta az alperes üzleti érdekeit, ugyanakkor ugyanebben az időpontban abban az hitben volt mind az Alkuszi jutaléktábla, mind a 2011. június 1-i keltezésű, de nyilatkozata szerint ugyancsak 2010. november 17-én a többi megállapodással egyidejűleg aláírt Egyedi alkuszi megállapodás aláírásakor, hogy kárhányadtól függő többletjutalékra vonatkozó megállapodás van a felek között, holott valamennyi szerződéses megállapodást ő írt alá a felperessel.

Az elsőfokú bíróság a felperesi állítással szemben azonban megállapította, hogy 2010. november 17-én a felek nemcsak az „Alkuszi együttműködési megállapodás” és az új „Alkuszi díjazás alapjutalék tábla”, valamint egy „Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések” elnevezésű megállapodásokat írtak alá, hanem aláírásra került a 2011. június 1-i keltezésű Egyedi alkuszi megállapodás is, amely a fenti megállapodásoktól eltérően az alapjutalék mértékét, a kárhányadtól függő jutalék esetében pedig a jutalékfizetést az átmozgatott állomány mértékétől tette függővé. Ezen megállapodás 2010. november 17-i aláírását támasztotta alá, hogy a felperes részére az alperes nem 14, hanem 15% alapjutalékot fizetett, valamint ... perbíróság előtt tett vallomása is, ugyanis a tanú ezen megállapodást ismerte, arra elfogadott megállapodásként emlékezett, egyben előadta, hogy a titkos kezelést a sávós jutalékmegállapodás indokolta, amely ebben a megállapodásban szerepelt. A felek előadása és a tanúk vallomása szerint ezen utóbbi megállapodás célja az volt, hogy az alperes képviselői nem voltak abban biztosak, hogy a felperes a teljes állományt sikeresen átköti az alpereshez. Ebből következően ezen megállapodással biztosította az alperes, hogy ha még sem teljesülnének azok az ígérek, amelyekre tekintettel megkötésre került a többi megállapodás, vissza lehessen kérni az addig kifizetett jutalékot, és 600 millió Ft-os állomány alatt ne illesse meg a felperest a kárhányadtól függő többletjutalék. A megállapodás céljára tekintettel a megállapodást a feleknek már 2010. évben alá kellett írni, annak a teljes állomány 2010. november – 2011. január közötti átmozgatását követően történő 2011. június aláírásának értelme nem volt. Ezen megállapodás 2011. novemberi aláírására tekintettel, az abban foglalt sávós jutalék – megállapodásokra – amely dr. ... és ... vallomása szerint nyilvánosságra kerülés esetén versenyfelügyeleti intézkedéseket is vonhatott maga után – valamint az elsőfokú bíróság megítélése szerint az eltérő dátumú szerződésekre, továbbá arra, hogy 2011. június 1-i keltezésű szerződés az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű szerződést módosította, az

abban szereplő kárhányadtól függő jutalék kifizetését a fenti állomány alatt kizárta, az alperesi aláíró ezen utóbbi okiratokból felperesnek nem adott át aláírt példányt, hanem azokat maga tárolta, és az alperes számítógépes, informatikai rendszerében sem rögzítette. A titkos kezelés tényét ..., valamint ... és a szembesítés követően Dr. ... tanúvallomása is alátámasztotta. Dr. ... vallomása alapján megállapította, hogy dr. ... a 2011. június 1-i keltezésű megállapodást nem rögzítette kötelezettsége és az előírások ellenére a számítógépes rendszerbe, így mivel az alperes célja az volt, hogy a felperes 600 millió Ft állomány alatt kárhányadtól függő jutalékban ne részesüljön, az ezen megállapodás alapmegállapodását sem rögzítette a számítógépes rendszerben. Ezen vallomás egyébként cáfolta az alperes arra alapított védekezését, mely szerint az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések nevű megállapodás létre nem jöttét az is alátámasztja, hogy az informatikai rendszerben nem került rögzítésre, ugyanis az alperes a 2011. június 1-i keltezésű megállapodás létrejöttét nem vitatta. Ennek ellenére a tanúvallomás szerint ezen megállapodás sem került rögzítésre az informatikai rendszerben.

Az alperes eredményességi többletjutalék gazdasági racionalitása körében kifejtett álláspontja vonatkozásában az elsőfokú bíróság osztotta a felperes álláspontját, amit ... tanúvallomása alátámasztott.

Tévesnek minősítette az alperesnek a megállapodás hatályosulására vonatkozó álláspontját, kifejtette, hogy a régi Ptk. 214. § (1) bekezdése alapján a felek közötti megállapodás nem a távollevő felek között jött létre, hanem a felperes által az alperes jelenlétében aláírt megállapodást az alperes a felperes jelenlétében írta alá, ezért a megállapodás a felperessel szemben az alperesi aláírás pillanatában a régi Ptk. 205. § (1) és a régi Ptk. 213. § (1) bekezdésének megfelelően nyomban létrejött és hatályosult, az alperesnek a régi Ptk-ra alapított ezen kifogása tehát nem foghat helyt.

A felperes számlaadási kötelezettségének elmulasztása körében kifejtette, hogy azt a bírói gyakorlat jogosulti késedelemnek tekinti, mindez a szolgáltatás esedékessé válását nem érinti, a késedelem jogkövetkezményei – jelen esetben a késedelmi kamatfizetési kötelezettség – azonban a jogosulti késedelemre figyelemmel nem alkalmazhatóak. Figyelemmel az alperesi hivatkozásra az elsőfokú bíróság a felperest megillető jutalék után fizetendő késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjának megállapítása körében értékelte a jogosulti késedelem tényét és a késedelmi kamat kezdő időpontját a keresetlevél benyújtásának időpontjától határozta meg.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben kérte, hogy a ...i Ítéletábra az elsőfokú bíróság megalapozatlan és jogszabálysértő ítéletében változtassa meg és a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el, valamint a felperest perköltségben marasztalja.

Álláspontja szerint a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a kárhányadtól függő eredményességi jutalékot tartalmazó egyedi megállapodás a felek között létrejött, és az az alperes részéről aláírásra került. Álláspontja szerint dr. ..., ..., és ... tanúk vallomásával bizonyítást nyert, hogy a felek között ilyen megállapodás nem jött létre, azt az alperes nem írta alá, az a felperesnek átadására sem került, így az egyébként sem hatályosulhatott. Figyelemmel arra, hogy a felpereshez a saját állítása szerint sem érkezett meg az aláírt kiegészítő megállapodás, ezért a régi Ptk. 214. § (1) bekezdése alapján nem is hatályosulhatott, hatályba sem lépett, így a felperes keresete már ezen okból is teljes mértékben megalapozatlan, hiszen olyan megállapodásra kíván jogot alapítani, amely nem lépett hatályba. A fentiekben túl a kiegészítő megállapodás a felek között létre sem jött, mivel annak lényeges elemeiben a felek nem állapodtak meg, és a kiegészítő megállapodást az alperes nem írta alá.

Fenntartotta azon álláspontját, hogy a megállapodást, az értékesítési vezérigazgató-helyettesessel előzetesen engedélyeztetni kellett volna, amelynek szükségességéről a felperes is tájékoztatást kapott. Az engedélyeztetés nem történt meg, amely szintén bizonyítja, hogy a felperes által állított kiegészítő megállapodás nem jött létre. dr. ... tanúk nem tudott arra a kérdésre válaszolni, hogy november 17-én aláírásra kerültek e megállapodások. Elismerte továbbá, hogy szeptember 16-án nem kerültek aláírásra, megállapodások és azt is jelentette, hogy dr. ...nak joga volt újratárgyalni a tervezeteket.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, valamint a másodfokú perköltségének megállapítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részletes bizonyítási eljárást folytatott le, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, meghallgatta a felperesi törvényes képviselőt személyesen, továbbá tanúkat hallgatott ki, és az előzetes bizonyítási eljárás eredményét, valamint a csatolt okirati bizonyítékokat is értékelte. Helyesen állapította meg, hogy az egyes megállapodások, szerződések egymásra épülnek és az egyes jutalékokat összességükben kell értékelni ahhoz, hogy a felperes az állomány átmozgatása miatt megfelelő ellentételezést kapjon. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság perdöntő bizonyítéknak tekintette a 2011. június 11-i megállapodást. Az alperes nem vitatta, hogy ezt cégszerűen aláírta, és ezen megállapodásban is utalás történik a perbeli megállapodásra. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a jutaléktáblát is; a 2009-es megállapodásban egy jutaléktábla volt, míg itt a kárhányadtól függő jutalék vonatkozásában külön megállapodásra utal a jutaléktábla figyelemmel arra, hogy más sávok kerültek megállapításra, és így egy jutaléktáblában ezt nehéz lett volna rögzíteni. Helyesen értékelte továbbá az elsőfokú bíróság azt a körülményt, hogy az alperes a vitatott november 17-i megállapodás egyéb rendelkezéseit teljesítette – ezt részletesen az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette – kivétel a kárhányadtól függő jutalék. Hangsúlyozta, hogy a felperesi álláspont szerint nemcsak okirattal lehet bizonyítani egy szerződés létrejöttét, hanem számos egyéb körülménnyel, ahogy ezt az első fokú eljárásban a felperes bizonyította.

Az engedélyeztetés vonatkozásában azt állította, hogy a felperes részére egyértelmű volt – és ezt ... tanúvallomása is alátámasztja – hogy a szeptember 16-i megbeszélésen azért került sor az alperes részéről arra a javaslatra, hogy 75 %-ról 70%-ra kerüljön leszállításra a felső határ a kárhányadnál, mert akkor nem kell külön engedélyt kérni az alperesi felső vezetéstől.

A szerződés hatályosulásával kapcsolatosan fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, továbbá hivatkozott arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatalnál abban az időben hatályos gyakorlat szerint a sávos és volumentől függő jutalékok a biztosítók és az alkuszok között aggályosak voltak versenyjogilag.

Előadta, hogy dr. ... adott utasítást a megállapodások bizalmas kezelésére, és arra, hogy ne kerüljenek ezek rögzítésre az informatikai rendszerben. Pontosan ezen utasítások miatt tekintette az elsőfokú bíróság hiteltelennek dr. ... tanúvallomását.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetéseket vont le.

Az elsőfokú bíróság a kárhányadtól függő eredményességi jutalékokat tartalmazó „Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések” elnevezésű megállapodás létrejötté körében a bizonyítékokat önmagukban és összességükben értékelve helyesen jutott arra a következtetésre,

hogy ezen szerződés létrejött a peres felek között. Nem megalapozott az alperes azon álláspontja, hogy egy írásbeli szerződés tényét csak az adott szerződés csatolásával lehet bizonyítani. Az elsőfokú bíróság részletesen indokolta, hogy miért nem került az aláírt szerződési példány átadásra a felperes részére és miért nem került rögzítésre a szerződés ténye az alperes informatikai rendszerében. Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy azon tény, mely szerint a megállapodást az értékesítési vezérigazgató-helyettessel előzetesen nem engedélyeztették a megállapodás létrejöttét, érvényességét nem befolyásolja, a felperes, mint az alperessel szerződő fél szempontjából figyelemmel arra, hogy az alperes szerződéskötési szándéka megállapítható volt és a szerződést aláíró személyek képviseleti joggal rendelkeztek. Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte nagyobb súllyal a bizonyítékok között azt, hogy az „Alkuszi díjazás alapjutalék tábla” a kárhányadtól függő jutalék vonatkozásában egyedi megállapodásra utalt, valamint a 2011. június 1. napján kelt Egyedi alkuszi megállapodás utolsó bekezdését is, amely az "Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések" elnevezésű megállapodásra utal, annak rendelkezéseit módosítva. Továbbá azt is, hogy a kárhányadtól függő többlet jutalékot a felperes a saját üzletkötőivel kötött szerződésekbe is beépítette, valamint azon tény is, hogy a megállapodásban vállalt egyéb kötelezettségeinek az alperes eleget tett. Az elsőfokú bíróság a jutalékokat összességükben vizsgálta megállapítva, hogy azok egymásra épültek.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan minősítette dr. ... tanú vallomását ellentmondásosnak és teljesen életszerűtlennek, rámutatva arra, hogy a tanú állítása szerint 2010. november 17-én egyrészt kárhányadtól függő többlet jutalékra vonatkozó megállapodást nem írt alá, mert az nem szolgálta az alperes üzleti érdekeit, ugyanakkor ugyanebben az időpontban abban hitben volt mind az alkuszi jutalék tábla, mind a 2011. június 1-i keltezésű, de nyilatkozata szerint ugyancsak 2010. november 17-én a többi megállapodással egyidejűleg aláírt Egyedi alkuszi megállapodás aláírásakor, hogy kárhányadtól függő többlet jutalékra vonatkozó megállapodás van a felek között, holott valamennyi szerződéses megállapodást ő írt alá a felperessel.

A szerződések titkos kezelésének tényét ..., valamint ... és szembesítést követően Dr. ... tanúvallomása is alátámasztotta.

Az Egyedi alkuszi megállapodás és ideiglenes rendelkezések elnevezésű megállapodás hatályosulásával kapcsolatos alperesi érvelés tekintetében a ...i Ítélet tábla az elsőfokú bíróság álláspontjával teljes mértékben egyetért, annak ismételt kifejtésétől eltekint.

A fentiekre tekintettel a ...i Ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az érdemben helyes elsőfokú ítéletet nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta, utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésére. Kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a felperesi jogi képviselő munkadíjának megfizetésére, amelyet 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozott meg.

Budapest, 2016. február 11.

Vargáné dr. Erdődi Ágnes sk.
törvényszéki tanácselnök
a tanács elnöke

dr. Gajdos István sk.
törvényszéki bíró, előadó

dr. Szabó Györgyi sk.
törvényszéki bíró

